

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA
RIJEKA

Jadranka Lacković

Odrastajući s prijelaza 80-ih na 90-te u Hrvatskoj zahvaćenoj značajnim modifikacijama koje će obilježiti gospodarski, politički i kulturni diskurs zemlje, Jadranka Lacković to razdoblje (ali i ono sve do 2017.) veže uz specifičan koncept ljudskog identiteta – brodogradilište 3. Maj. U spomen na prerano preminulog oca trećemajca, umjetnica svoja sjećanja i osobna iskustva vezana uz radničko okruženje transformira u društveni fenomen evocirajući snažne perceptivne asocijacije. Polazeći od najranjivijih predodžbi vlastitog duševnog i unutarnjeg svijeta, promišlja o objektivnoj vrijednosti čuvenog industrijskog giganta razumijevajući kako iza svega toga stoji čovjek kao indikator uspjeha. S vremenom, struktura i dominacija 3. Maja opada ostavljajući u pozadini na tisuće neispričanih priča, perspektiva, emocija, interesa.

Živeći 3. Maj iz prve ruke, kroz direktno iskustvo oca, Lacković spoznaje čitav jedan meta-svijet koji je kreirao poseban oblik identiteta onih blisko vezanih uz to nekad najveće hrvatsko brodogradilište. Polazeći od sebe, prodire u nematerijalno, nevidljivu matricu mišljenja i ponašnja trećemajskih radnika i njihovih obitelji uspostavljajući i fenomenološki i simbolički vrijednosni kontekst. Sabirući ta saznanja, a inspirirana intimnim impulsima, Lacković uranja u istraživanje trećemajske povijesti čiji je primarni cilj eliminirati ili barem minimizirati zaborav kao mogući i/ili očekivani epilog protoka vremena – rađa se projekt 3. Maj – studija zaborava. Spoznajući važnost, nužnost i težinu kulture sjećanja, umjetnica vješto isprepliće kategorije privatno – javno, individualno – kolektivno generirajući sadržaj koji svjedoči o prošlosti, ali sugerira kako narativ bogatog industrijskog nasljeđa zaluzuje biti istražen, obrađen i ispravno dokumentiran. Iako višegodišnji proces kulminira u istoimenoj izložbi, Lacković je egzaktna u namjeri kako projektni vrhunac suštinski implicira novi početak.

Uz neupitan umjetnički senzibilitet Jadranka Lacković s posebnim entuzijazmom uspostavlja istraživačko-umjetnički koncept koji sažima socijalnu, kulturnu i povijesnu jedinstvenost 3. Maja s ciljem izraženije prisutnosti u javnom prostoru, ali i oštrog fokusa na one koji su tu brodogradilišnu silu održavali silom – radnike. Biti trećemajac ili dijete trećemajca (kao što je i sama umjetnica) posebna je uloga koja se gotovo prenosi s koljena na koljeno potvrđujući odanost i zahvalnost tom industrijskom divu. Uprizorujući brodogradilišnu atmosferu i prepoznatljive simbole trećemajskih radnika umjetnica gradi autentičnu vizualnu cjelinu čiji kadrovi tvore dinamičan spoj različitih situacija i doživljaja unutar brodogradilišta – vrznanje radnika, buka, fizički i psihički zahtjevan posao, živopisni trenutci brige o trećemajskim mačkama, ranjivost, međusobna sloga, zajedništvo, lojalnost. Likovno, to su gusto raspoređeni likovi, zaneseni poslom, sretni u svom postojanju i neumorni u nastojanju da opstanu. Reducirani kolorit sveden je na crnu, bijelu i nezaobilaznu plavu koja stvara curke razlijevajući se po platnu baš poput svježe farbe na brodskim dijelovima. Koristeći sirovi materijal poput tkanine žutice na kojoj batikom bilježi krupne kadrove realnosti 3. Maja, Lacković slika bez šablone i uljepšavanja ostavljajući tragove rastera koji se providi ispod teških crnih linija aludirajući na grub i "prljav" posao s kojim su radnici svakodnevno suočeni. Gotovo dramaturški stvara vizualni horror vacui kako bi što vjerodostojnije posvjedočila nekadašnjoj živosti brodogradilišta ispunjenog radnicima koji žive ono što rade pridajući smisao surovosti posla.

Odmičući se od dosadašnje umjetničke prakse Lacković iz osobne potrebe, potpuno svjesno svoju ranjivost integrira u važan društveni kontekst osvrćući se na relevantno nasljeđe jednog od identitetskih simbola Rijeke.

Stoga, može se reći kako su radovi okupljeni izložbom prije svega refleksija reminiscencije na život uz oca trećemajca čije velike uprljane ruke ostaju trajni podsjetnik i simbol na važne životne vrijednosti kao i zahvala za svaki provedeni trenutak i usađeno znanje; izložba je mapiranje ispričanih životnih priča i iskustava nekadašnjih ali i današnjih trećemajaca koji vjeruju u snagu radništva i zajedništva, te otpornost na nepredvidivu budućnost koja je pod stalnim prijetnjama suvremenog društva; ona je i hommage svim radnicima bez kojih niti jedan industrijski pogon ne bilježi rezultate; i u konačnici izložba je zalag za buduća promišljanja koja unutar umjetničkog sustava imaju moć problematizirati utišanu masu koju postdigitalno doba ne prepoznaje kao potencijal sadašnjosti.

Katerina Jovanović

▼ "Ne diraj, ne miči", iz ciklusa Studija zaborava, 50x50cm, akril na platnu, 2024

"Nadzor AKZ", iz ciklusa Studija zaborava, 70x100cm, kombinirana tehnika, 2024. ►

▲ "Sjećam se ljudi u plavim kutama", I i II, 200x165cm, batik, 2024. ▲

▼ Iz ciklusa Otac, grattage, 2018., 70x50cm ▼

▲ Iz ciklusa Otac, grattage, 2018., 50x70cm

Iz ciklusa Otac, 70x50cm, grattage, 2018. ►

Jadranka Lacković (Rijeka, 1986.) magistra primijenjenih umjetnosti, slikarica i muralistica. Likovno obrazovanje započela je u LIADO-u (Likovno-istraživački studio za darovite učenike osnovnih škola) nakon čega upisuje Srednju školu za primijenjenu umjetnost i dizajn. Završila je VSS na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Rijeci 2011. Nakon magisterija stazirala je u Gradskom kazalištu lutaka u Rijeci i paralelno radila na kazališnim predstavama i kratkim filmovima. 2015. sudjeluje u osnivanju i pokretanju ArtMašine, kreativnog studia za promicanje vizualne kulture i praktičnih DIY vještina. Od 2010. godine Jadranka djeluje na području ilustracije i street arta pod imenom ojoMAGico. Sudjelovala je na mnogim street art festivalima u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji, a u travnju 2021. kao predstavnik Balkana na 15. izdanju Balkan Traffic Fe-

stivala izradila je mural u centru Bruxellesa (Belgija). Nekoliko recentnih murala u Rijeci naslikala je za Udrugu SOS - Centar za nenasilje i ljudska prava, Odjel neurologije Dječje bolnice na Kantridi, Udrugu UZOR,...

Članica je Hrvatskog društva likovnih umjetnika (HDLU u Zagrebu i HDLU Rijeka).

Izdavač: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Rijeka, Korzo 28/II, Tel: 051/332-494, 338-809
e-mail: hdlur@ri.t-com.hr, web: <http://hdlu-rijeka.hr/>

Za izdavača: Damir Šegota

Urednica: Jasna Rodin

Administrativna služba: Jadranka Jerkić

Organizator: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka -

Autorica teksta i kustosica izložbe: Katerina Jovanović

Oblikovanje kataloga: Branko Lenić

Autorica fotografije: Tanja Kanazir

Autorica fotografije portreta: Antonija Radošević

Tisak kataloga: Tiskara Sušak

Br. kataloga: 8 / 24

Naklada: 100 komada

Naše programe podržavaju:

*Upravni odjel za odgoj i obrazovanje, kulturu, sport i mlade
Grada Rijeke*

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske

Županija primorsko-goranska

Galerija
Juraj
Klović
Rijeka

Galerija Juraj Klović
Rijeka Verdijska 19b
17. - 31. 10. 2024.

